

SVENSKA KYRKAN I ÖDESHÖG

RUM FÖR SJÄLEN

FÖRSAMLINGSBLAD

REPORTAGET HEDERSUPPDRAG MED ANOR

Gunilla Johansson har varit kyrkvård i Östra Tollstad i hela 50 år. Församlinglivet ger en fin gemenskap, tycker hon.

Sidan 3–5

VÄLKOMMEN TILL DIN FÖRSAMLING

Gudstjänster, meningsfulla möten, roliga aktiviteter och stunder av stillhet. Välkommen att vara med du också!

Sidan 8–10

FRÅN MITT PERSPEKTIV

Att leva i ljuset trots det yttre mörkret

Jag hade en faster som var den svagaste och klenaste i den stora syskonskaran. Rädd för drag. ”Stäng dörren eller fönstret, det drar” sa hon ofta och alla trodde att hon skulle dö först av syskonen, så klen som hon var. Men där bedrog man sig. Hon överlevde dem alla. Vad som kännetecknade henne var det inre ljuset och positiviteten som hon utstrålade. Hennes make dog och så småningom hamnade hon på äldreboendet på centralorten. Där log hon i sin säng och strålade av ljus och tacksamhet över att bli omhändertagen av personalen som älskade att pyssla om henne.

På en gravsten av en känd svensk kompositör står det: ”Att strida för ljuset är det högsta”. Striden har aldrig lockat mig, det som attraherar mig är orden: Att vara ljuset är det högsta. Det innebär att vänta in Gud och sina medmänniskor; att vara del i något som är större än mig själv.

Jag får önska alla en välsignad advent, jul och nytt år.

KENNETH LINDSTRÖM
TF FÖRSAMLINGSHERDE

*Mejla
mig gärna!*
kenneth.lindstrom
@svenskakyrkan.se

Hedersuppdrag med anor

Gunilla har varit kyrkvård i 50 år

Att lekmän hjälper till vid gudstjänster har en lång historia. Kyrkvårdar fanns redan i Rom på 400-talet. Många kyrkvårdar bär uppdraget under lång tid. Gunilla Johansson i Östra Tollstads församling har varit kyrkvård i hela 50 år. "När jag började var det ganska strikt. Klädseln skulle vara svart och vit. Idag är det mer avspänt, säger hon.

>>>

TEXT: ANNELIE SYLVAN FOTO: ZANDRA ERIKSHED

”Att träffas och göra saker tillsammans är det vi strävar efter”

>>> **A**tt bli utsedd till kyrkvård var förr ett hedersuppdrag av stor dignitet, som vittnade om att den utsedda var betrodd i församlingen. Det var ett uppdrag som inte gavs till vem som helst och

den utsedda bar det med stolthet. Ofta sattes titeln på personens gravsten.

Och visst är uppdraget fortfarande ett hedersuppdrag, även om tiderna har förändrats.

Ekonomiskt ansvar förr

Anledningen till att kyrkvärden skulle vara en mycket pålitlig och ansedd person går att finna historiskt. Långt tillbaka i tiden hade kyrkvärden ett förvaltande ansvar för församlingens ekonomiska angelägenheter och för sockenkyrkorna, exempelvis vad gäller byggnation, underhåll och inventarier. 1883 förändrades detta, då ansvaret för medlen fördes över till kyrkoråden. Det som blev kvar för kyrkvärden var ansvaret för de kyrkliga inventarierna och att hjälpa till under gudstjänsterna.

Hälsar välkomna

Östra Tollstad är en liten församling med nära samarbete och gemensam personal med Vifolka församling. En gång i månaden håller församlingen en lekmanaledd gudstjänst, och

en gång i månaden hålls högmässa med präst.

Gunilla har alltså varit kyrkvård i Östra Tollstad i 50 år. Vi frågade henne vad som ingår i uppdraget idag.

.....
”Det är mer avspänt i kyrkan idag. Man kommer som man är.”

– Kyrkvärdarna tar emot i dörren och hälsar besökarna välkomna, vi delar ut psalmböcker och läser en del av gudstjänstens texter. Vi delar ut brödet

vid nattvarden. Och efter gudstjänsten räknar vi kollekten och tar hand om nattvardskärl och prästens liturgiska kläder. Vi är fyra kyrkvärdar här i församlingen som hjälps åt med uppdraget, berättar Gunilla och tittar på Håkan – som också är kyrkvård.

De andra två är Anita Löfgren Ek och Annika Johansson. Det är Anita som ansvarar för vården av kyrkans inventarier.

För 50 år sen var kyrkvärden stramt klädd, alltid i svart och vitt. Numera behöver man inte klä sig på något särskilt sätt som kyrkvård, framhåller Gunilla.

– Det är mer avspänt i kyrkan idag. Man kommer som man är.

Göra saker tillsammans

För Gunilla och Håkan stannar inte engagemanget vid att hjälpa till vid gudstjänsterna.

– Vår församling hittar på allt möjligt här i Östra Tollstad, i

GUNILLA OCH HÅKAN JOHANSSON

Bor: Tomta Västergård, Östra Tollstad

Bakgrund: Håkan har drivit lantbruk sedan 1968, först med mjölkproduktion, senare växtodling och fåruppfödning. Mellan 1982 och 2018 utförde han även fårklippning åt andra. Gunilla har arbetat 80 procent som biomedicinsk analytiker, parallellt med familjeföretaget.

Tidigare kyrkvärdar i familjen: Håkans pappa, Nils Johansson, var kyrkvård i Mjölby församling från 1950-tal till 1970-tal.

samband med våra lekmanaledda gudstjänster. Efteråt har vi alltid någon underhållning och kyrkkaffe. Och så ordnar vi soppluncher och sittgymna och annat för dem som bor här. Vi har också en del samarbete med hembygdsföreningen, berättar Håkan.

Snart är det advent. Gunilla tänds ljus i Östra Tollstads kyrka. Hon ser sitt uppdrag som kyrkvård som en del i engagemanget för församlingssamfundet. Även maken Håkan är kyrkvård, men har inte varit det lika länge som Gunilla.

KYRKVÄRD

Att vara kyrkvård är att vara värd i "Guds tjänst". Kyrkvårdens främsta uppgift är att skapa delaktighet och hemkänsla för gudstjänstdeltagarna.

Kyrkvårdarna utses av församlingsrådet (eller kyrkorådet, där församlingsråd inte finns), bland ordinarie ledamöter eller ersättare. Personen ska vara döpt medlem i Svenska kyrkan och ha fyllt 16 år.

I december har församlingen som tradition att samlas efter gudstjänsten för att binda dörrkransar.

– Då kommer det många unga familjer med barn. Och efter jul har vi julgransplundring. Att träffas och göra saker tillsammans är det vi strävar efter, säger Gunilla.

Tro på framtiden

Håkan har tidigare varit ordförande i kyrkorådet i många år och senare i församlingsrådet. Sedan ett år är han suppleant i församlingsrådet. Han sjunger också i två kyrkokörer. Gunilla berättar att även hon sjungit i kyrkokör tidigare, men nu tycker

hon att rösten är "för skrovlig".

– Engagemanget i församlingslivet betyder mycket för oss, det är ett sätt att bygga gemenskapen här lokalt, säger Håkan och Gunilla nickar.

– För mig innebär det en trygghet, en tro på framtiden, säger hon. ■

Trädteologi och dopänglar

I Ödeshögs kyrka har vi fått ett dopträd. I det hänger vi en dopängel för varje barn som döps i vår församling.

I skapelsens morgon, när Gud fullbordat himmel och jord, planterade Gud träd i Edens lustgård: alla sorters träd som var vackra att se på och goda att äta av. Gud planterade också Kunskapens träd på gott och ont och Livets träd.

”Och Herren Gud planterade en trädgård, österut, i Eden, och satte där människan som han hade format. Herren Gud lät alla slags träd växa upp ur marken, sådana som var ljuvliga att se på och goda att äta av. Mitt i trädgården stod livets träd och trädet som ger kunskap om gott och ont.” 1 MOS. 2:8–9.

Träd som symbol för livet. Livet på gott och ont. Det liv som vi föds till och har fått som gåva. Träd som symbol för vad det är att vara människa. Hur vi både behöver rötter som ger oss vatten och näring och grenar som sträcker sig efter syre och ljus. Rötter som ger oss stadga och grenar som ger oss blad, blommor och frukt. Vi behöver både vara rotade i marken och sträcka oss mot himlen för att växa och blomstra.

I Ödeshögs kyrka står nu ett dopträd. Det är tillverkat lokalt i Gränna och i det hänger vi en dopängel för varje barn som döps i vår församling. På Mikaelidagen – ängladagen – får barnen tillbaka sina änglar. Fram tills dess får de hänga i dopträdet som en påminnelse om allas våra dop och att Gud har lovat att vara med oss alla dagar till tidens slut.

Änglarna är tillverkade av palestinska kristna i Betlehem, Jesu födelsestad, och är en symbol för Guds ständiga närvaro bland oss. Att vi är beskyddade och älskade. Då änglarna är tillverkade av återvunnet, krossat glas är de också en symbol för hur vi med Guds hjälp kan göra något vackert och helt av det som är trasigt. Allt som blivit fel i våra liv omfamnas i dopet av Guds nåd. Och i dopet får vi leva, dag för dag.

TEXT OCH FOTO: HANNA LAGERLÖF

Välkommen att fira jul tillsammans!

Advents- och jul-konsert med Chorus Lin

Lördag 9 december
18.00 i Heda kyrka
Dirigent Anna-Carin Strand

Jul-gospel och Lucia i Stora Åby kyrka

Söndag 10 december 17.00
NOVA gospel
Notmumsarna & Notknäckarna
Dirigenter är Elisabeth Ramstrand
och Jonas Birgestam.

Julens sånger

Lördag 16 december
19.00 i Ödeshögs kyrka
Sjung in julen tillsammans med
Ekumeniska julkören under ledning
av Johan Hansson Lindström och
Elisabeth Ramstrand.

JULAFTON

11.00 i Ödeshögs kyrka
och församlingshem

Firandet börjar i Ödeshögs kyrka 11.00 med "Samling kring krubban". Därefter går vi till församlingshemmet där det blir glögg, dans kring granen, julmat, tomtebesök och fika. Firandet avslutas cirka 14.30.

Vill du skänka en gåva till julfirandet eller behövande i Ödeshög? Vill du hjälpa till som volontär några timmar på julafton i Ödeshögs församlingshem?

Kontakta: Sara Holmström, medarbetare inom diakonin.
0144-156 34, 0704 49 15 96 (sms)
sara.holmstrom@svenskakyrkan.se

Kom ensam
eller tillsammans
med vänner eller
familj – alla är
välkomna!

VARJE VECKA

Morgonbön

Varje onsdag
9.00 i Ödeshög kyrka

Andakt/gudstjänst

Varje lördag 10.00
Atriumgården i Ödeshög
Vi möts i bön och sång.
**OBS! Från och med
6 januari 2024 gäller
10.30.**

Sopplunch i Ödeshög

Torsdagar, ojämna veckor,
12.00–13.00 i Ödeshögs
församlingshem

Vi serverar soppa, nybakat bröd
och kaka för 50 kronor.
*Uppehåll i december. Terminsstart
torsdag 1 februari.*

Livet kan kännas svårt ibland. Då kan man behöva prata med någon som tar sig tid att lyssna på hur man har det. Kanske är du mitt i en sorg eller har gått igenom en separation? Kanske har du funderingar kring tro och tvivel?

Välkommen att höra av dig för självvårdande samtal till:

Sara Holmström, medarbetare inom diakoni
0144-156 34, sara.holmstrom@svenskakyrkan.se

Syföreningsauktion

Lördag 25 november 14.00
i Ödeshögs församlingshem

Lottförsäljning från 13.30
Kaffeservering

VÄLKOMMEN TILL ÖDESHÖGS FÖRSAMLING!

FÖRSAMLINGSHERDE TF

Kenneth Lindström
0144-156 30
kenneth.lindstrom@svenskakyrkan.se

PRÄST

Hanna Lagerlöf
0144-156 33
hanna.lagerlof@svenskakyrkan.se

MEDARBETARE INOM DIAKONI

Sara Holmström
0144-156 34
sara.holmstrom@svenskakyrkan.se

KANTOR

Elisabeth Ramstrand
0144-156 38
elisabeth.ramstrand@svenskakyrkan.se

ORGANIST

Johan Hansson Lindström
0144-156 44
johan.hanssonlindstrom
@svenskakyrkan.se

FÖRSAMLINGSPEDAGOGER

Per Edström
0144-156 35
per.edstrom@svenskakyrkan.se

Jenny Egerborn
0144-156 36,
jenny.egerborn@svenskakyrkan.se
(tjänstledig fr.1/1-24)

ASSISTENT BARNVERKSAMHET

Christian Lagerlöf
0144-156 47
christian.lagerlof@svenskakyrkan.se

FÖRSAMLINGSVÄRDINNA

Gunilla Björn
0144-156 39
gunilla.bjorn@svenskakyrkan.se

**Vill du boka lokal, dop,
vigsel eller begravning
– eller har du andra frågor?**

Kontakta expeditionen
på 0142-552 00.

 @odeshogsforsamling

 Ödeshögs församling

Hemsida

svenskakyrkan.se/
folkungabygden/odeshog

Välkommen till kyrkan!

Söndag 26 november

11.00 Högmässa, Ödeshögs kyrka.

Lördag 2 december

16.00 Adventsgudstjänst, Röks kyrka.

18.00 Adventsgudstjänst,
Trehörna kyrka.

Trehörna kyrkokör och manskör.

Söndag 3 december

11.00 Adventsmässa,
Ödeshögs kyrka.

*Ödeshögs kyrkokör, Notmumsarna
& Notknäckarna, trumpet.*

18.00 Adventsgudstjänst,
Heda kyrka.

Heda vokalensemble.

Torsdag 7 december

15.30 Mässa, Atriumgården.

Lördag 9 december

18.00 Körkonsert med Chorus Lin,
Heda kyrka.

18.00 Luciatå, Trehörna kyrka.

Söndag 10 december

11.00 Högmässa, Ödeshögs kyrka.

17.00 Julkonsert, Stora Åby kyrka.
*NOVA gospel, Notmumsarna &
Notknäckarna.*

Onsdag 13 december

17.30 Lucia, Heda kyrka.

KöRiRÖK.

Lördag 16 december

19.00 Julens sånger,
Ödeshögs kyrka.

Ekumeniska julkören.

Söndag 17 december

11.00 Högmässa, Ödeshögs kyrka.

Kvartetten Magnus' män.

Måndag 18 december

17.30 Levande julkrubba, Röks kyrka.

Julafton 24 december

11.00 Samling vid krubban,
Ödeshögs kyrka.

Barn och ungdomar medverkar.

17.00 Julbön, Trehörna kyrka.

Trehörna kyrkokör.

23.00 Midnattsmässa,
Ödeshögs kyrka.

Ödeshögs kyrkokör.

Juldagen 25 december

7.00 Julotta, Västra Tollstads kyrka.

9.00 Julotta, Heda kyrka.

Annandag jul 26 december

11.00 Högmässa, Ödeshögs kyrka.

14.00 Julgudstjänst, Atriumgården.

Musik, Väntjänsten bjuder på kaffe.

Nyårsafton 31 december

17.00 Nyårsbön, Ödeshögs kyrka.

Nyårsdagen 1 januari

16.00 Fredsgudstjänst,
Ödeshögs kyrka.

Lördag 6 januari

11.00 Ljuskudstjänst, Trehörna kyrka.
Trehörna kyrkokör.

16.00 Ljuskudstjänst,
Svanshals kyrka.

Ödeshögs kyrkokör.

Söndag 7 januari

11.00 Högmässa, Ödeshögs kyrka.

16.00 Julgudstjänst, Boets
bygdegård.

Kören Lysingers.

Torsdag 11 januari

15.30 Mässa, Atriumgården.

Söndag 14 januari

10.00 Ekumenisk gudstjänst,
Klöverdala missionshus.

Söndag 21 januari

11.00 Högmässa, Ödeshögs kyrka.

Torsdag 25 januari

18.00 Taizémässa, Ödeshögs kyrka.

Söndag 28 januari

11.00 Mässa, Ödeshögs kyrka.

Söndag 4 februari

11.00 Mässa, Ödeshögs kyrka.

16.00 Gudstjänst "Barn och stjärnor",
Västra Tollstads kyrka.

Askgravplatsen på Veta kyrkogård fotograferad i somras. Under hösten har den utökats med ännu en rundel.

Veta askgravplats utökas med ny rundel

TEXT OCH FOTO: STEFAN WEINERHALL

Allt fler väljer askgravplats som gravskick. Under hösten anlades en fjärde rundel i askgravplatsen på Veta kyrkogård.

I Veta utanför Mantorp har askgravplatsen blivit mycket populär sedan den första rundeln

anlades 2014. Snart är den tredje full. Därför har vi under hösten att anlagt ännu en rundel. En askgravplats är ett bra alternativ för den som vill ha en grav att gå till men som inte har tid för skötseln. En askgravplats kräver inte något skötselåtagande av de

anhöriga. Man får en sten och en namnplatta plus skötsel i 25 år, där kyrkogårdsförvaltningen ombesörjer allt från borttagning av vissna blommor till plantering och skötsel av alla ytor. Graven har plats för två urnor.

ÅTERPLANTERING AV TRÄDKRANSAR

På många av våra kyrkogårdar har vi trädkransar som med åren blivit glesare och glesare på grund av ålder och sjukdomar, senast askskottsjuka och almsjuka. Åtgärder för detta kommer under hösten

att ske med återplanteringar på Stora Åby kyrkogård och på Sörby kyrkogård. I många fall kan vi inte ersätta med samma art som tidigare. Efter samråd med arborist och genomgång av våra trädvårdsplaner

beslutas vilka sorter som planteras. På Sörby kyrkogård kommer vi i år att prova på resistent sorter av både alm och ask. Vi vill inte bara sikta in oss på de vanligaste sorterna som lind och lönn.

Nybyggd tvätt-hall på Boxholms kyrkogård

FOTO: MONIKA BJÖRNHOLM

TEXT: STEFAN WEINERHALL

En helt ny tvätthall har uppförts på Boxholms kyrkogård, för rengöring av kyrkogårdsförvaltningens olika fordon.

Sedan tidigare finns tvätthallar på Mjölby, Skänninge och Ödeshögs huvudkyrkogårdar med tillhörande oljeavskiljare för att ta hand om de miljöfarliga ämnen som samlas. Detta samlas upp av ett krediterat bolag som analyserar och tömmer oljeavskiljaren vid behov och rapporterar direkt in till Naturvårdsverket.

Det har sedan flera år varit en önskan från personalen i Boxholm att även de ska ha dessa möjligheter. Vi är glada att tvätthallen nu är på plats.

SÄKERHETS-KONTROLL AV GRAVSTENAR

Under september och oktober har säkerhetskontroller av gravstenar ägt rum på pastoratets alla kyrkogårdar. En sådan kontroll ska utföras av alla begravningshuvudmän var femte år. Det innebär att alla gravstenar över 40 centimeter genomgår ett test, som innefattar kontroll av lutning, rostfria dubb (fästen) samt ett trycktest både bakåt och framåt, enligt Centrala gravvårdskommitténs rekommendationer. De gravrättsinnehavare som har en gravsten med åtgärdsbehov kommer under vintern/våren att kontaktas via post.

De gravstenar som är återlämnade och kulturhistoriskt intressanta har också testats. Här är det pastoratet som har ansvar för att eventuella säkerhetsåtgärder utförs.

PRODUKTION

REDAKTION

Ansvarig utgivare
Maria Åkerström
Kyrkoherde
Folkungabygdens
pastorat
0142-552 03
maria.akerstrom
@svenskakyrkan.se

Lisbeth Nilsson
Informatör
0142-55 206
lisbeth.nilsson3@
svenskakyrkan.se

Annelie Sylvan
Journalist, redaktör
annelie@anneliesylvan.se

LAYOUT

Fras och Form

TRYCK

Stibo Complete

TIPSA OSS

Skicka gärna förslag på artiklar till informatör Lisbeth Nilsson, Svenska kyrkan. Kontakt, se ovan. Har du andra funderingar angående tidningens innehåll så är du också välkommen att vända dig direkt till ansvarige utgivaren Maria Åkerström.

VÄLKOMMEN TILL FOLKUNGA-BYGDENS PASTORAT

Axel Träffs gata 4,
595 41 Mjölby
0142-55 200

Kyrkogårdsförvaltningen
0142-55 210

[www.svenskakyrkan.se/
folkungabygden](http://www.svenskakyrkan.se/folkungabygden)

Folkungabygdens pastorat består av Svenska kyrkans församlingar i kommunerna Boxholm, Mjölby och Ödeshög.

DECEMBERTID

									↓	UT-SMYCKNING DY	ORDNING BIBLIO- FILERNA	↓	
							DE HÄR						
							DRIVE						
							↳					↳	
							ASAGUD		↓	TON			
							OXJUDE 1109			ÖVER 300 I 43 LÄNDER			
							ROTIS- SERI	▼					
	MATSEDEL MEKANISKT SKRIVEN BOK		ÅR JU SUR MEN INTE VRESIG	KVAR- VA- RANDE JOBBS	TALL- HED	SNITSEL VASSBÅT BÅLEN		↓	ALTER- NATIV TILL FES- TIVAL		PIR		
											EN MAR- TINS		
													PLÖTS- LIGA DU- SCHEN
ENHET- LIGT									SPIRI- TIST- MÖTE				
BRO- DERAT					KINES "JAG VET INTE NAMNET"						KAN MARS- BADARE HOPPA I?		
ASPEK- TERNA		GALL- RAS							FLOSSA- VÄVNAD			BÖR GÅ RÄTT	↓
		GRÖNA ÖN-SÅTE							ROTSÅK			FISK	
↳									I FÖL- JANDE AVSNITT			18:E, 2:A OCH 18:E IGEN	
ANSIKTE									HEDERS- ORD			SIESTAN	
RUBIDI- UM					GRAN- TRÄIN- STRU- MENTET								↓
HELIG BOK UTGIVEN 2015	↳		SOLGUD		FLÅKT	FÖR- KASTA					▼	POJKEN "SJÄLV" I GREKIS- KAN	
	↳		SJÖMIL I TIMMEN			ÖRIKE				↳			
									BILMÄR- KE I UK				LOBBY
									KATTEN				↓
PLACE- RAS UT BOMBER									BLI BÄTTRE				GRÖNA
									BLAD I YSTAD				
					FORM- GIV- NING							TJUT UTAN HÄR	
↳												↳	
KANA- DENS- RE STRECK		PLATS MED TROPISK- FAGLAR											

Lös krysset och var med och tävla om fina priser!

För att vara med i utlottningen, ta en bild på rätt lösning av korsordet och maila till folkungabygden.info@svenskakyrkan.se eller klipp ut det lösta korsordet och skicka till **Folkungabygdens pastorat, Axel Träffs gata 4, 595 41 Mjölby** senast den **18 december**

Märk kuvertet med "KORSORD". Kom ihåg att lämna namn och adress!

Av de rätta inskickade svaren lottas en lycklig vinnare. Lycka till!

**VINN
FINA
PRISER**